

Stručná zpráva vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV
o nejdůležitějších výsledcích práce v oboru pedagogiky
a psychologie za r.1971

=====

V působnosti vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV jsou tři pracoviště: Psychologický ústav ČSAV, Psychologická laboratoř ČSAV v Brně a Pedagogický ústav J.A.Komenského ČSAV. Po projednání výročních zpráv pracovišť na zasedání kolegia dne 23. 2. 1972 byly zejména hodnoceny tyto výsledky výzkumné činnosti ústavů:

1) Psychologický ústav ČSAV

1) Byly rozpracovány psychologické předpoklady pro vytvoření modelu pojmového učení pro simulování řešení problémových situací pomocí heuristických programů;

2) Byla provedena analýza obecných základů tvořivé činnosti na základě nových psychologických poznatků z hlediska dialektického materialismu.

3) Byla provedena analýza psychologických problémů motivace z hlediska civilizačních proměn se zřetelem k prognóze vývoje lidských potřeb v socialistické společnosti.

4) Byla vytvořena a experimentálně ověřena nová metoda Domino-test 1+3, určena pro výzkum myšlenkových procesů. Tato metoda přispěla k analýze tvořivých komponent v řešení problémových situací. Na základě dohody o spolupráci s Institutem obecné a pedagogické psychologie APN v Moskvě byla tato metoda převzata pro výzkumné účely tohoto ústavu a pro aplikaci v ověřování modernizace sovětských experimentálních škol.

5) Byla experimentálně ověřena původní metoda znakové pojmové identifikace, určená ke studiu osvojování empirických pojmů a pojmové identifikace. Tato metoda byla validována z hlediska různých druhů výkonnosti. Metoda byla převzata Institutem obecné a pedagogické psychologie APN v Moskvě pro výzkumné a testovací účely.

Psychologická laboratoř ČSAV v Brně

Byla zjištěna:

1) zákonitost délky intervalů nepřetržitého trvání optické a akustické pozornosti a že studovaným podmínkám odpovídá nejlépe markovský model průběhu pozornosti;

jejího řízení. Stať o rozvoji marxistické pedagogiky v socialistických zemích (B.Kujal) přispívá k problémům marxistických metodologických základů pedagogického výzkumu v Československu. Studie o výchově a vzdělání ve světle XIV. sjezdu KSČ a XXIV. sjezdu KSSS, orientují pedagogickou teorii a praxi k základním ideovým problémům komunistické výchovy a marxistické pedagogiky (B.Kujal, J.Novotný). Byla dokončena výroba prototypu skupinového kontrolně procvičovacího zařízení KP-3. Výsledky výzkumu v laboratoři programovaného učení a vyučovacích strojů jsou aplikovány zvláště na vysokých školách. Je rozpracována metoda operační a časové analýzy videomagnetofonového záznamu činnosti subjektu učícího se a vyučovacího stroje, jehož by mohlo být využito ve výzkumu pracovní činnosti v řadě odvětví (Tollingerová a kol.).

2) Seznam vybraných anotací vhodných ke zveřejnění (v příloze)

3) Zhodnocení vlastní vědeckoorganizační, ideové a řídicí činnosti za r. 1971 a závěry k jejímu dalšímu zlepšení

Hodnocení činnosti vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV bylo provedeno nejdříve v komisi pedagogické a komisi psychologické na základě písemně připravených podkladů. Na 2. zasedání kolegia byla činnost kolegia z výše uvedených hledisek celkově kladně hodnocena. Kolegiem bylo v řadě případů navrženo nové řešení velmi složitých problémů v oblasti psychologie a pedagogiky. Lze zároveň kladně ocenit citlivost při řešení všech problémů. Bylo konstatováno, že vědecké kolegium pedagogiky a psychologie ČSAV přispělo k urychlení konsolidačního procesu v oblasti obou vědních disciplin.

Významný ideový vliv mělo kolegium při řízení Společností a jejich konsolidace po předběžně provedených politických analýzách činnosti v letech 1968-70.

Upevnila se spolupráce věd. kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV a věd. kolegia psychologie a pedagogiky SAV, což se projevilo zejména na společném zasedání obou kolegií v listopadu 1971.

Kolegium se snažilo zaměřit svoji činnost i na mimoakademická pracoviště ve snaze získat širší okruh spolupracovníků při plnění svých úkolů.

Bylo konstatováno, že v další práci kolegia bude třeba se více zaměřit na koncepci zahraničních styků, zejména ve smyslu koordinace a integrace vědeckých výzkumů v pedagogice a psychologii v rámci socialistických zemí, především se SSSR.

4. Kolegium nemělo připomínek k činnosti prezidia ČSAV.